

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: زهرا محمدیان، ۱۳۹۸

تأثیر پذیری استنباطات فقهی از زبان عربی

فرایند کسب قدرت استنباط احکام شرعی و یا به دیگر تعبیر اجتهاد و فقاہت دارای اجزاء و مراتبی است که ادبیات عرب یکی از اجزای مهم این منظومه است. ادبیات عرب از دو حیث در این مقوله جایگاه ویژه دارد: 1. تحصیل علوم پایه فقاہت و کتب فقهی 2. فهم متون فاخر دین (قرآن و روایات) تمامی کتب علوم پایه و کتب اصیل فقهی که حاوی ابواب فقه و تحقیقات و پژوهش‌های آموزنده هستند و موجب فهم و رشد دانش فقه طلاب می‌شوند به زبان عربی است و فهم زبان عربی قدم آغازین تحصیل مفاد آن‌هاست و زبان متون فاخر منابع فقهی نیز که قرآن و روایات می‌باشند عربی است؛ بنابراین تحصیل ادبیات عرب به نحو شایسته نقشی بسیار مهم در فرآیند فقاہت و منظومه استنباط دارد. در میان منابع تفسیر (قرآن، روایات، منابع ادبی، منابع تاریخی، عقل، دستاوردهای تجربی) گرچه با نگاه ارزشی، تقدّم و تأخّر رتبی خاصی برقرار است، اما با لحاظ تقدّم و تأخّر زمانی در عملیات تفسیر، روشن است که منابع ادبی جایگاه ویژه و متقدّمی نسبت به سایر منابع دارند؛ زیرا بدون فهم واژگان و ساختار حاکم بر ادبیات قرآنی، اولین مرحله در فهم شکل نمی‌گیرد تا نوبت به سایر منابع برسد. از سوی دیگر، فهم و بهره‌گیری سه منبع نخست از سایر منابع در تفسیر نیز، خود، منوط به فهم واژگان و ساختار آن‌هاست که این مهم، با توجه به منابع ادبی تأمین می‌شود. مقصود از منابع ادبی، واژگان و متون ادبیات عرب است که مفسّر را در فهم معنای لغوی واژگان قرآن یا ساختار نحوی و بلاغی آیات یاری می‌رسانند.

کلیدواژه‌ها: استنباطات فقهی، زبان عربی، صرف، نحو.

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۴۰۷۹۷۲۰۰۳

تاریخ دفاع: ۱۳۹۸/۰۶/۱۷

رشته‌ی تحصیلی: فقه و مبانی حقوق اسلامی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: دکتر محسن ولایتی

استاد مشاور: دکتر شعبان سبجانی

M.A. Thesis:

Influence of jurisprudential deductions from Arabic

The process of gaining the power to infer religious laws or in other words *ijtihad* and jurisprudence has components that are very important in Arabic literature. Arabic literature has a special place in two aspects: 1. Studying the basic sciences of jurisprudence and jurisprudence 2. Understanding the great texts of religion (Quran and narrations) (All the

basic science books and authentic jurisprudential books that contain the teachings of jurisprudence and informative research and research that contribute to the growth of jurisprudence knowledge are in Arabic and understanding the Arabic language is a first step in acquiring their contents and the language of the superb jurisprudential texts that the Qur'an and Narratives are Arabic, so studying Arabic literature has a very important role to play in the process of inferiority and inferiority. Among the sources of commentary (the Qur'an, traditions, literary sources, historical sources, reason, empirical achievements), although there is a certain degree of value, precedence and latency, but in terms of precedence and time lag in interpretation operations, it is clear that literary sources have a place. They are special and antecedent to other sources, because without understanding the words and structure of Qur'anic literature, the first step in understanding will not take place until it comes to other sources. On the other hand, understanding and utilization of the first three sources of interpretation in other words is itself dependent on understanding the vocabulary and its structure, which is provided by literary sources. Except literary sources, vocabulary and literary texts. It is the Arabs who help the interpreter understand the literal meaning of the words of the Qur'an or the syntactic and rhetorical structure of the verses